



ITALYAN TILIDA SIFATLAR

Ro'zimurodova Madina Zuhridin qizi

SAMDCHTI italyan tili yo'nalishi 1-kurs talabasi

Xodjiyeva Gulchehra Norovna

SAMDCHTI ispan-italyan tillari kafedrasi o'qituvchisi

Abstract: Sifatlar - otning belgi, xususiyat va holatini ifodalovchi muhim so'z turkumi hisoblanadi. Maqolada sifatlarning jins va son bo'yicha moslashuvi, gapdagi o'rni hamda ularning ma'no jihatdan turlari yoritib beriladi. Shuningdek, italyan tilida sifatlarning oddiy, qiyosiy va orttirma darajalari misollar orqali tushuntiriladi. Tadqiqot davomida sifatlarning nutqdagi ahamiyati va ularning to'g'ri qo'llanishi til o'rganishda muhim omil ekani ko'rsatib beriladi.

Keywords: gradi di aggettivo, grado positive o grado zero, grado comparativo, grado superlative, superlativo relative, superlative assoluto.

Maqolaning asosiy qismi: Sifatlar (Aggettivi) italyan tilida

Italian language tilida sifatlar (aggettivi) otning belgi, xususiyati, hajmi, rangi yoki holatini bildiradi. Sifatlar odatda ot bilan jins (maschile, femminile) va son (singolare, plurale) jihatdan moslashadi. Ko'pincha sifat otning oldidan yoki keyin kelishi mumkin, lekin ko'p hollarda otning keyin qo'llanadi.

1. Sifatlarning jins va son bo'yicha o'zgarishi

Italyan tilida sifatlar otga mos ravishda o'zgaradi.

Masalan:

ragazzo alto – baland bola

ragazza alta – baland qiz

ragazzi alti – baland bolalar

ragazze alte – baland qizlar

Bu yerda alto sifati otning jins va soniga qarab o'zgaradi.

2. Sifatlarning gapdagi o'rni

Ko'pincha sifat otdan keyin keladi.

Misollar:

una casa grande – katta uy

un libro interessante – qiziqarli kitob

Ba'zi sifatlar esa otdan oldin kelishi ham mumkin.

Masalan:

una bella città – chiroyli shahar

un buon amico – yaxshi do'st

3. Sifat darajalari



Italyan tilida sifatlar uch darajaga ega:

Oddiy daraja (grado positivo)

alto – baland

bello – chiroyli

Qiyosiy daraja (grado comparativo)

più alto – balandroq

meno interessante – kamroq qiziqarli

Orttirma daraja (grado superlativo)

il più alto – eng baland

molto bello / bellissimo – juda chiroyli

4. Sifatlarning nutqdagi ahamiyati

Sifatlar nutqda predmetlarning xususiyatlarini aniq ifodalashga yordam beradi. Ular gapni boyitadi va fikrni aniqroq yetkazishga xizmat qiladi. Shu sababli italyan tilini o'rganishda sifatlarning grammatik qoidalarini bilish muhim hisoblanadi.

Sifat darajalari (Gradi degli aggettivi) — Italian tilida

Italyan tilida sifatlar uch asosiy darajaga ega bo'ladi. Bu darajalar predmetlarning belgilarini oddiy, qiyosiy yoki eng yuqori darajada ifodalash uchun ishlatiladi.

1. Oddiy daraja (Grado positivo)

Bu sifatning oddiy shakli bo'lib, predmetning belgisini oddiy tarzda bildiradi.

Misollar:

alto – baland

bello – chiroyli

grande – katta

Gapda:

Marco è alto.

La città è bella.

2. Qiyosiy daraja (Grado comparative)

Bu daraja ikki predmet yoki shaxsni taqqoslash uchun ishlatiladi. Qiyosiy darajaning uch turi mavjud:

a) Ustunlik qiyosi (comparativo di maggioranza)

Bir predmet boshqasidan ustunligini bildiradi.

più + sifat + di/che

Misollar:

Marco è più alto di Luca.

Questo libro è più interessante.

b) Kamlik qiyosi (comparativo di minoranza)

Bir predmet boshqasidan kamligini bildiradi.



meno + sifat + di

Misol:

Questo esercizio è meno difficile.

c) Tenglik qiyosi (comparativo di uguaglianza)

Ikki predmetning belgisi teng ekanini bildiradi.

così / tanto + sifat + come

Misol:

Maria è tanto gentile quanto Anna.

3. Orttirma daraja (Grado superlativo)

Bu daraja predmetning belgisini eng yuqori darajada ifodalaydi.

a) Nisbiy orttirma (superlativo relativo)

il / la + più / meno + sifat

Misollar:

Marco è il più alto della classe.

Questo è il libro più interessante.

b) Mutlaq orttirma (superlativo assoluto)

Belgining juda kuchli ekanini bildiradi. Ko‘pincha -issimo / -issima qo‘shimchasi bilan hosil qilinadi.

Misollar:

bello → bellissimo – juda chiroyli

alto → altissimo – juda baland

buono → buonissimo – juda yaxshi

Positivo

Superlativo assoluto

Buono

buonissimo/**ottimo**

Cattivo

cattivissimo/**pessimo**

Grande

grandissimo/**massimo**

Piccolo

piccolissimo/**minimo**

Alto

altissimo/**supremo**

Basso

bassimo/**infimo**

Interno

intimo

Esterno

estremo

Comparativo

piu buono/**migliore**

piu cattivo/**peggiore**

piu grande/**maggiore**

piu piccolo/**minore**

piu alto/**superior**

piu basso/**inferiore**

interiore

esteriore



Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Italian language tilida sifatlar (aggettivi) otning belgisi, xususiyati va holatini ifodalovchi muhim soʻz turkumi hisoblanadi. Sifatlar ot bilan jins va son jihatdan moslashadi hamda gapda predmetni aniqroq tasvirlashga yordam beradi.

Shuningdek, sifatlar turli maʼno guruhlariga boʻlinadi va ular yordamida predmetlarning belgisi, egaligi, miqdori yoki boshqa xususiyatlari ifodalanadi. Bundan tashqari, sifatlarning oddiy, qiyosiy va orttirma darajalari mavjud boʻlib, ular predmetlarni taqqoslash yoki belgining kuchli darajasini koʻrsatishda muhim rol oʻynaydi.

Shu sababli italyan tilini oʻrganishda sifatlarning tuzilishi, turlari va darajalarini bilish nutqni toʻgʻri va boy tarzda ifodalash uchun katta ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYXATI

1. A. Latino, M. Muscolino. “Una grammatica per tutti”. Milano: Edizioni Linguistica, 2018. B. 92
2. Patrizia Guida, Maria Martina. “Esercitarsi”. Roma: Edizioni Grammaticali, 2017. B. 65.
3. Grammatica italiana. Diffusione Scolastica S.R.L. – Novara, 2009. B. 33
4. Patrizia Guida, Maria Martina. “Esercitarsi”. Roma: Edizioni Grammaticali, 2017. B. 55.